Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glossae Clementinarum - Cod. Aug. pap. 8

Nicolaus <de Tudeschis>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Inc.: Quedam mulier habens magnum patrimonium nupsit viro nulla dotis habita mencione [...]

urn:nbn:de:bsz:31-87002

Visual Library

Vedum mulier hns mag
nu patrimoniu nupsit
viro nulla dotis habita
mencione qui vir dicti
patrimony possess ingres
sus est et ex eo fructus recolegit et
in honeribus matrimony querit ux
ore paciente et sciente per plura
tempora que uxor mortua est in ma
trimonio sine liberis Nunc vir vult
retinere et lucrari certam pte dicti
patrimo ex vigore consuet sive sta
tuti loquentis qd uxore mortua in mat
monio sine liberis vir lucret terciam
ptem dotis Querit utrum possit li
cite retinere et lucrari terciam parte
dotis vel no et po videt qd dictum
patrimoniu non videat datu in dote
glo est de iure do l mulier bona in pn
C de colla l illa in aut de trien et
se g considerenius Sd ff de acqui
hedi l pro herede g i et g pamp et
l cum bonis de sepul vio l quesitu etc
Sd xpi noie invocato michi videt qd
qo ista heat tria puncta po an eo ipo
qd mulier est nupta videatur oia bona
sua dedisse in dote si aliqud no agi
Sd posito qd matrimoniu no sufficeret
an ex paciencia quia passa est viro tras
ferre possessione et fructus percipe et in
honera matrimony quertere videat dos
constituta ad pmu dico qd glo tangit
de iure do l mulier bona in pn et ibi
dicit qd aristotiles te qd sic Michi
aute videt sic distinguendu Aut ista
mulier erat minor et no videt dos
constituta tacite quia si voluisset expsse
no potuisset imobilia in dotem dare si
ne decreto C de admi tu l lex q tu
tores g i de prediis mi l pdia notat
ff de iur do l tria Aut maior et tunc
ista bona fuerunt p eam in dote data
al forte priori viro Aut nunq fuerunt
in dote data po cam aut ex pmo matri
monio nulli extant liberi et dos vid
recepta in sequens matrimoniu ff de
iur do l dotem qd in pn et l divus
et so ma l p g uxor de par do l
vir maritus g tinus Et qd not Cy
C de rei ux ac aut si qms In 3 q
et hoc si pmu matrimo de facto tenuit
de iur do l Si serua servo in pn Aut
ex po matrimonio extant liberi et tunc
dos in 2o matrimonio non videt recepta
simpliciter Sed ita demu qd vir non
heat nec lucret ultraqz herent filij
primi matrimony C de sc nup l si co
stante g p In aut de nup g de aug
mento qd no C de iur do l nulla Sd

cum nunq fuerunt in dote data tunc
per matrimoniu non videt tacite acti
qd sint in dote Casus est C de donat l
si in aut de nup g si quis ei et
si mulier ubi patet qd mulier accepta
simpr no confectis dotalibus instris et
hebat bona que no censent dotalia et
sic no curo de auctoritate Aristotilis
de qua facit mencione glo in dca l
mulier bona que cu sit g l non est ser
vanda ut l In hij in fi cum l se de
re di Circa sm an ex paciencia vi
deat dos constituta possent multa
dici hij oimu ad propositu dico qd est que
da paciencia formalis queda informis
paciencia formalis est qn circa re mea
vel circha aliud qd me tangit aliquis
facit aliquid qd cadit in certa spem co
tractus vel quasi et tunc utru sna vel
paciencia heatur pro consna consensu
hnt locu nota p glo In l gamis de
pignorat et p Cy in l Invitus C de
contr p dy in c is qui tacet de reg
iur et in multis alijs locis Queda
est paciencia informis ut qn circha
rem mea fit aliquis actus qui no ca
dit in spem seu in forma alicu9 contract9
vel quasi puta [gap] tenere et pos
sidere rem mea et convertere fructus
in necessitate ut in g um Na onera
matrimony sunt de necessitatibus viri
et isto cau an talis paciencia heat
pro consensu sic di puto dicendu aut
precedit contractus de cu9 na quis ad
hoc tenebat et paciencia hetur pro
consensu ff de pe l qd tuboris g sz
quedu sb Roo et l non solu in pn
et ti ubi eo ipo qd dns patit fmi here
videt constituere peculiu Aut loquim
in casibus in quibus tractat de magno
pndic et tunc paciencia no habetur
pro consensu ut dca l y C de acqui
pos in glo que incipit qd psumit etc
Cum g in cau nro no precessent con
tractus de cu9 na mulier esset obligata
se dotare seu oia bona sua in dote dare
ut sup expx dictu est et probat in aut
de nup g si quis ei Item cum hic
tractat de magno pndicio s de amis
sione dnij et amistracois sue rei cre
do paciencia non esse hndam pro con
sensu et sic p h bona videant data
in dotem Sed si tu poneres qd vir dice
bat ita est dos michi data et hic expsse
tenebat ut dote tunc cet paciencia for
malis et quid esset hendis et dictis dicti
cu glo et doc Nuc no examino Nec
ob ff de iur do l stipulacoe cu l se
et se que incipit qd aute quia ibi loquit

non exprimeretur in stipulatione quod esset dotis causa, tamen hiis agebatur hoc consistit et ibi sentit glossa. Vel loquitur de stipulatione quam recepit uxor a viro de quantitate sibi mulieri reddenda soluto matrimonio ut ibi sentit glossa. In non intelligitur dotis causa sed si simpliciter promitteret constituere nec addendo matrimonio tunc secus crederem nisi constaret quod aliud ageretur inter partes. Circha tertium scilicet an ex patientia cum cursu temporis presumatur titulus ad hoc ut talis dubitatio procedat oportet quod talis titulus allegetur et sic erat dubium an fuisset celebratus contractus dotis vel non. Item oportet nos ponere quod mulier passa fuisset longo tempore scilicet x annis alias si ex longo tempore maritus interim vel convicisset minus de tempore esset expeditum quod titulus non presumeretur ff. de usuris l. cum de in rem verso. Nec obstat quod dicitur causa alimentorum et dotis sunt pariter fane et habiles ut probatur per l. cum post § gener de iure do. promm. l. i. quincta l. si an ff. de an. le. l. iii et l. fin. et notatur in dicto § gener. Sed in causa alimentorum sufficit si aliquis mittitur ex solo tempore et cursu triennii ut C. de fidei. l. i. ff. i. 2 notatur in dicta l. cum de in rem verso igitur idem videtur in causa nostra in dote. Nam respondetur sic quia in dicta l. i. hoc facit duplex favor scilicet alimentorum et ultime voluntatis ut ibi notatur que ratio ultime voluntatis hic cessat preterea illa l. loquitur in faciente scilicet in solvente aliquid annuatim nomine alimentorum quo nostra loquitur in patiente in quo non ita de facili presumitur titulus ut j. dicetur concedo tamen quod si ex causa ultime voluntatis esset prestitum aliquid nomine dotis per triennium esset idem quod in l. i. C. de fideicommisso. Posito igitur in questione nostra quod titulus allegetur et ad probationem patientia longi temporis adducitur an titulus presumatur est dubium propter diversas opiniones doctorum et videtur quod sic per l. cum de in rem verso in fi. ubi expresse loquimur in dote. Et licet tex. loquitur in faciente seu solvente tamen tamen glo. l. intelligit in qualibet patientia idem notatur de servitutibus l. servitutes ff. de aqua plu. ar. l. i. § fi. alii doctores moderni sunt in alia opinione dicentes quod l. de in rem verso loquitur in faciente hoc est in solvente. Sed in patiente in quo non sic facile presumitur ita notatur dy. C. de pac. l. Si certis annis sn. vm. q. quod tenet quidam doctor bono. Sed per glo. videtur contrarium quod idem in patiente C. de peti. heredi. l. si filius ff. de acqui. heredi. l. qui in aliena rem pri. § et si non adierit secundum unam glo. facit si possideo rem tuam te patiente longo tempore et vellem allegare quod vendidisti vel alio titulo concessisti et probarem ex patientia non possum secundum doc. et tangitur in glo. per C. com. di. et in per doc. quod apparet quia iura voluit quod in patientia talium rerum precedat titulus et sequatur possessio longi temporis. C. de rei ven. l. nullo de prescrip. lon. tempo. l. diutina ff. de usucap. l. res sua causa sic ad solutionem dictarum contrarietatum distingue solum tangendo ad propositum nostre questionis. Cum igitur queritur an titulus allegatus presumatur distingue quia loquimur in aliquid faciente puta solvente et presumitur C. de agri. et cen. l. licibus de usuris l. cum de in rem verso quod dic ut ibi aut loquimur in patiente et tunc aut titulus allegatus principaliter respicit lucrum et comodum patientis et presumitur ut C. de peti. heredi. l. si filius et ibi notatur nam ibi presumitur iussum prestitisse ad comodum patris cui acquiritur hereditas per filium aut titulus allegatus respicit dampnum patientis et tunc aut respicit magnum dampnum ut quia tractatur de amissione dominii rei sue et tunc non presumitur ut dicta l. nullo C. de rei. ven. de prescrip. lon. tempo. l. diutina quod notatur per glo. et doc. in l. pl. C. com. divi. facit in causa l. procula ff. de proba. quia ibi plura intervenerunt ut notatur ff. de al. le. l. libertus § i. Si vero respicit parvum dampnum tunc titulus presumitur ut ff. de servitut. l. servitutes de aqua plu. ar. l. i. in fi. et illa sit ratio illarum legum quia ibi in l. servitutes tractatur de modico preiudicio et notatur per dy. ex. de reg. iur. c. prior in re iniqd in prescribendis servitutibus de hoc est casus in dicta l. qui aliena § Sed et si non adierit de acqui. heredi. ibi etiam de modico preiudicio tractatur nam hereditas non erat filii Sed ipse habebat solam spem quod si efficeretur sui iuris poterat adire et sibi acquirere ut C. de iure deli. l. non est dubium non igitur ibi amisit suum dominium Sed quandam spem forte fallacem sicut est spes quia ipsa hereditas quesita ad ipsum filium reservatur ut l. scripto here. in fi. ubi libi de adop. l. nec ei § p. Sic etiam loquitur glo. l. p. C. com. di. ubi dicitur quod presumitur divisio in qua est modicum preiudicium cum una pars vice alterius fungatur. Cum igitur proposita questio loquatur in patiente muliere patiente et tractetur de magno preiudicio scilicet de translatione dominii iuris et spe lucrandi ibi dico quod ex patientia longi temporis non presumitur titulus. Deo gratias — Bartolus.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Vbi[...]ianus quidā emit a
com[...] pisij pedagiū et omē
fructus sui redditus et pro
uentus qui percipent et per
cipi poterant p ipm pub
licanū ex ipo et ex predys edificiys
et molendinis dicti comis positis i ui
cina castri fossati vsq ad x. ānos et
nō vltra pro pcio mille librarū solue
darū quolibet ānno pro ut capit pro
rata contingit qd pro vno āno propt
guerrā ex dicto pedagio uel propter
sterilitatē ex dictis predys nichil ē
perceptū et q pp insolitā abundanciā
aquarū dicta molendina sunt destructa
non possent r parari sine magna expē
sa vnde ex eis nichil sibi ē perceptum
queritur an pro dicto āno debeat fieri
remissio mercedis nec ne Soluco
xpi noīe inuocato videt qd dicts co
tractus fuerit contractus locacoīs et sic
debeat fieri remissio pcij pro illo anno
sicut i locacione Et quia dico hunc
esse contractū locacoīs et coductoīs
ad hoc ostendendum pmitto q aliqn a
gitur ut pro certo pcio aliquid trada
tur uel transferatur dominium si erat
apud tradentem uel vsucapiendi cōdico
et tunc constat qd est empcio ff de
contrahen emp. l. conuenit et l. cū ma
nu facta § fi sic loquitur totus ti
de contrahen emp. C et ff. Idem si a
git ut transferat aliqd ius vt seruitu
tis uel vsufruc ut dcā l. cū manu
sancta et de pcūi et comō rei vend
l. si necessario § fi et de vsufruc.
l. ij § 1 aliqn agitur vt ille qui pe
cuniam recipit nichil i aliū transferat
Sz tm qd aliquid faciet uel opetur
et tunc ē locacio et conduccio vt
l. Item si i precio § ij. locati de pre
scrip v. l. natis § at cum do et dcā
l. conuenit et l. cum manu sancta de
contrahen emp. et i isto cāu refert vtrū
vnū pcūi constituat pro toto tpre
et semel tm soluatur vel singul ānis
uel mēsibus ut ff de vsuf et l. qui
opas et locati l. eadē l. § locati alij
quando ut ille qui recipit peccuniā mix
tim aliquid faciat et det hoc ē aliqd
qd consistit i dando et faciēdo mixti
et hic est aduertendū quia aut dacio
seu rei translacio venit principaliter
fieri aut venit i quandā consequen
ciā et erit empcio ut l. ij § 1 ff lo
cati Insta e. § Itē queritur ibi cum
hoc principaliter agitur ut artifex
det annulos certe forme qd autē ipe
faciat ē ex quadā consequencia. s. quia
alr de re nō pot aut fieri venit prin
cipaliter et dacī consequencia vt quia
edificat domū i alieno et erit locacio
vt ff. locati. l. Item si i pcio § cum
insula Aliqn dubitatur q istorū princi
paliter veniat hic est casus nrē qōis
nā pot ēē qd principaliter venit trās
lacio iuris vsuf et percepcio que ē
facti venit in consequenciā vt l. in
§ dare de vsuf et sic iste faceret
fructus suos tamq fructuarius et esset
empcio Itē pot intelligi eō q percep
cia veniat principaliter fructus
autē faciat suos ex quadā consequē
cia. s. quia dominium voluntate percipit
non ex aliquo suo iure q habeat in rem
vt ē i simplici colono ff. de fur.
l. si seruus § locatur dnt ij. principa
liter ad percepcionā teneri ut l. ex co
ducto in prin et l. si merces §
qui fundum et l. si in lege § colo
nus locat. et sic est dubiū an sit
empcio uel locacio Et isto cāu glo.
singularis dat doctrinā. s. qz pcium
et mercedis quantitas facit discrim
empcione a conductione ut notatur
ff. de suprfic. l. 1. § 1 in glo. sup
verbo agendo quid vult dicere illa
glo. certe nō tractant de noīe vtrum
fuerunt contrahentes vsi noīe pcij
uel mercedis quia in hoc non est vis
vt j. dicam Sed alia glo. hoc de
clarat quia pcium ē vnū et certū merces
nō p singulos annos soluitur ita nō C
de iur emphi l. 1. et qd ibi notatur Sic
ergo si vnū pcium esset constitutū qd nō
solueret annuatim esset empcio et quid
iur esset tunc de remissione dicemus
in repeticione quā de ista mā faciemus
l. cotem fere. § qui maximos ff de pub
li. et l. si vera § Item cū quidā loca
Sed i q cum cū precium veniat annuati
solueni dico q ē locacio et sic debet
fieri remissio sicut i locacione hoc pro
batur p dictas glosas hoc r psuadet
racio qr pcium uel merces soluitur singlis
annis non videtur dns uelle transferre
aliqd ius ad hoc vt si ille cessaret in
solucione possit eū de pdio repellere vt
l. quero. § inter locatorē ff. locati et
de publicanis l. 1. § 1. et ibi notatur et l.
vectigalia § fi. secus qn vnū pcium simul
soluitur Item i locacione semper habitur
respectus ad omnia prestacionē licet
fiat i plures ānos vt l. Item queritur
§ qui impleto locati pō cum dubitatur de
aliquo contractu q sit debemus inspicē
ex qui quibus vtitur l. de hac mā tractan
tes vt cum tractatur de cognoscendo

contractum permutacois a contractu lo
ut des ut C. de re. pmu. l. 1. et ibi glo
et p doctores Item cum tractatur de
cognoscendo tributi a vectigali ff. de
publica. l. 1. §. 1. et ibi notat fuit
qd notat l. ex consensu de ac. et obli.
Sed oms leges loquentes de locacoe fun
di vel domus locantur cu costituit merces
annua vel mestrua ut C. loca. l. licet
ff. loca. l. Item querit §. qui impleto
et l. si in lege §. si domo et C. de pub
li. l. vectigalia in fi. de xo. ob. l. si a co
lono et l. fidemissores §. pro aurelio cum
si. g° i proposito hui debemus indicare
contractum locacois Nec debemus cu
rare vtrum dicat emit vel conduxit
quia hoc esset impone lege verbis et
no rebus pro hoc facit extra loca c. si°
et hoc modo debet intelligi ff. de ur.
do. l. si vsusfructus ubi textus dit vel
locet vel vendat intelligendu e locet
certa mercedis constituta singulis ams
vel vendat vno pcio constituto pro toto
tempore et ita repi i aliquibus libris per
doc. antiquos apostillatu sic debet intel
ligi ff. de vsuf. l. arboribus §. vsufruc
tuarius ibi locare vel vendere et de bonis
auctoritat iudic po. l. Innendicione
§. 1. et l. proc. §. i cu ubi de locacione
et conductione fructuu facit mencione
sic debet intelligi i clementinis de
rebus eccle. non alie. c. 1. i fi. cu posit
de locacione et fructuu vendicione et
hoc forte ro speciei q pcij du ponit
forma contractus vendicionis fructuu se
refert ad vnu pciu tm annuatim vt i
speculo de emp. et ven. §. 1. vsi fru
ctue vsuf et de locato §. 1. i pa et 2a
forma Et in alijs ceteris Ex his
ergo apparet q contractus loca con
ductionis et locacois non obstat qd
pciu fuit vnu ab inicio constitutu licet
solucio diuisa p tpa et q vsi sint co
trahentes verbo precij et verbo emit
vt j. dica Sciendum e tn q e queda
glo que videt adversari pdictis ff. de
vsuff. l. pomp. §. 1. In glo que incipit
si quid noceat que videt velle qn pro
pcio si illam non puto bn dicere vt ex
predictis patet est queda alia ff. de co
trahen. emp. l. fundi parte si° vera lec
que videt sentire contrarium Tamen
illa lectura no placet posito tame qd
tag Iudeus nolens ii verbis recedere
Sed velles dicere hunc esse gtractum
vendicionis Tame adhuc dico ee ide
qd sup. dixi quia iudicabit sicut de
locacione propter solucione que fit an
nuatim qd sic probo certu est q supfinaris

transfert in aliu vel per locaciones
vel p vendicione ut l. 1. §. 1 de sup
fi. Sed constat cum supficiarius super
ficie vti non possit oz fieri remissione
eius qd annuati est soluendu vt l. ita
quos §. dampnu et ibi notat de
damp. infec. g° apparet q non habet
hoc pripiu in locacione et conductio
ne Sed idem in vendicione et emp
cione que ht silitudine cum ea. vt
l. 2. i pn. ff. loca. p empcio et
vendicio locacio et conductio hisde
iur regul consistunt vt dca l. 2. i
pcm ff. locati et Insti. e. ti. i pn.
maxime vbi est eadem ro Sed in
hac empcione e p oia eadem ro c.
vt probatum e sup. in vltia racone
fca pro illa pte g° c. per h° faciunt
leges que videntur pro eodem ponere
locare vel fructus vendere vt l. in
vendicione et l. proc. In eiz de bo
au. iudic. possi. et in c. 1. i fi. de re
eccle. no alie. in cle. de ur. do. l. si
vsuf. cum si. p posito q non sit
gtractus empcois nec locacois Sed
sit vnus gtractus inominatus in quo
annuati aliquid soluat recte fiet remis
sio sicut in locacione ut no. C. loca.
l. licet et cuius e in glo. expssius i co.
ti. l. excepto et sic apparet q hoc
no est pripiu in contractu locacois et
conductionis si video in tributis que
annuati soluuntur qd si fructus percipi
no pnt no debeant ff. de censibus
l. forma §. illa Et tn constat qd
tributu no debet ex contractu emp
cionis Sed ex lege similiter in em
phiteosi vt no per Cy. in l. 1. C. de
iur. emphi. Ex hiis patet responsio ad
oia gtria sup. facta Restat ut responde
amus ad queda que pnt allegari g
id qd dixi q propter annua prestacom
g loca° et pcio non obstat q fuit vnu
pciu constitutu si solo diuisa p tpa
quia illa inspectio ht proprie locu in le
gatis et alijs obligacionibus simplici
bus Sed in alijs respectiuis vnitas
precij non inspicitur si fuit habitus
respectus ad singulas vt cere si plures
res emantur vno pcio dicit vna emp
cio vt probat in gtrahen. emp. l. si du
os de in diem adiec. l. cum duo de
l. 1. l. Si ex toto §. Si ita Sz pone
q emo plures res pro centu f. x. p
tali et x. pro tali c. q licet sit
vnu pciu tn e hitus certus respectus
ad pcia singularu reru recte plures
dicunt venditores ff. de edi. edic.
l. ediles aut §. fi. et ibi nota i glo.

que incipit nunc q teneo michi ad
multa Ita in proposito licet ab initio
unum fuerit precium tamen hoc sunt res
perti cuiuslibet anni pro rata ut p3
ex themate 2° propterea est ac singu
lariter pro quolibet anno esset consti
tutum precium seu merces Item non ob-
quod usi sunt verbo emit et vendit ut
dixi quia verbum emere aliquando ponitur
sit unum aliquando pro alio ponitur ut ff
de liber leg. l. legatum usi quod si sit in
fi. ibi cum dandi ret C. locati
l. si hiis qui ff. e. l. ea l. § locatum
et l. qui insulam § quidem eodem de
publica l. rote § fi. et l. cesar et
hoc post glo offi in summa de locato
§ fi. quia l. veteres de act. emp.
non ob. quod usi sunt hoc vocabulo p
rio Nam licet quedam glo. singulariter
videatur dicere quod hoc nomine solummodo
contractu emptionis et venditionis cogno
at C de pd rusticia l. fi. et ibi no.
tamen hoc pro nomine precium interdum
ponitur pro mercede ut notat azo
in summa C. loca. § i. et probatur ff
loca. l. qui insulam § qui eodem et l.
§ locatum et ff de acqui. pos. l. qui
ante circa finem / Bartolus

Deo gratias Amen.